

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 31 d. Nr. FA-P-10-9-56
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
1-ojo audito departamento direktorės Vitos Jurkevičienės
2009-06-17 pavedimą Nr. P-10-9

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Aina Aleškevičienė (grupės vadovė)
Liudmila Jankovskaja
Kornelijus Kleinauskas

Auditas pradėtas 2009-06-22
Auditas baigtas 2010-05-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų	6
2. Dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo	9
3. Kiti pastebėjimai	14
4. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas	15
5. Rekomendacijos	16
Priedai	17

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento direktorės Vitos Jurkevičienės 2009-06-17 pavedimu Nr. P-10-9. Auditą atliko: vyriausioji valstybinė auditorė A. Aleškevičienė (grupės vadovė), vyriausioji valstybinė auditorė L. Jankovskaja, vyresnysis valstybinis auditorius K. Kleinauskas.

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiško ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Adresas: Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, identifikavimo kodas 188675190.

Žemės ūkio ministerija yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš valstybės biudžeto.

Žemės ūkio ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės ir kaimo plėtros valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendina šiose srityse valstybės politiką. Ministerijai priskirtas funkcijas įgyvendina ministerija ir jai pavaldi 21 biudžetinė įstaiga.

Audituojamam laikotarpiu ministerijai vadovavo ministras – Kazys Starkevičius, vyriausiojo buhalterio funkcijas atliko Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Gileta Buitkienė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Žemės ūkio ministerijos 2009 metų (suvestines) finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertintos Žemės ūkio ministerijos 2009 metų finansinės ir kitos ataskaitos:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1) ir 1, 2, 3 priedai,
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2),
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. gruodžio 31 d. apyskaita (forma Nr. 3),
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. gruodžio 31 d. apyskaita (forma Nr. 4),
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5),
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6),
- Finansinio turto 2009 m. gruodžio 31 d. apyskaita (forma Nr. 7),
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8),
- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1),
- Kitų įstaigų ir (mokslinio tyrimo) etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-9),
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11),
- Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12).

Ministerija audituojamu laikotarpiu vykdė 13 programų: Lietuvos žuvų ūkio administravimo (01.01), Specialiąją kaimo rėmimo (01.29), Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimo (01.32), Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimų (01.33), Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimo (01.34), Biodegalų gamybos plėtros paramos (01.41), Specialiąją žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo (01.81), Specialiąją valstybės rezervo tvarkymo (01.84), Specialiąją žuvininkystės rėmimo (01.85), Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo (65.01), Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (66.01), Europos žuvininkystės fondo (67.01), Žuvininkystės duomenų rinkimo ir kontrolės (70.01).

Ministerijai ir jos pavaldžiai 21 biudžetinei įstaigai programoms vykdyti 2009 metams įstatymu¹ patvirtinta 2 287 724 tūkst. Lt asignavimų, iš jų: 2 269 381 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 40 276 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 18 343 tūkst. Lt turtui įsigyti, ir 54 199 tūkst. Lt pajamų

¹ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

įmokų į valstybės biudžetą. Atlikus Vyriausybės nutarimo² „Dėl 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ pakeitimus, ministerijai sumažinti asignavimai turtui įsigyti ir padidinti asignavimai išlaidoms 1 877 tūkst. Lt.

Asignavimų planas 2009 m. (įskaitant specialiosioms programoms vykdyti nepanaudotų asignavimų likutį 2009-01-01) – 2 924 638,6 tūkst. Lt.

Ministerija 2009 metais iš viso gavo 2 888 361,7 tūkst. Lt, o panaudojo – 2 888 365,2 tūkst. Lt biudžeto asignavimų.

Be to, 2009 metais ministerija gavo 2 200,0 tūkst. Lt, panaudojo – 2 154,7 tūkst. Lt Privatizavimo fondo lėšų³, skirtų įgyvendinti Integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) duomenų atnaujinimo programą.

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁴.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis – 0,5 proc. (14 442 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu susipažinus su subjekto veikla, siekiant gauti įrodymų, reikalingų audito tikslams pasiekti, atlikta:

- išsami rizikos analizė audito planavimo etape, kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Be to, auditoriai stebėtojo teisėmis dalyvavo atliekant grynųjų pinigų ir metinę įstaigos ilgalaikio materialaus turto (tarnybinių automobilių) inventorizacijas.

Svarbiausiose audito srityse (ilgalaikio turto, gautinų ir mokėtinų sumų, išlaidų ir finansavimo, kitų išlaidų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, pajamų ir kompensuotų

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimas Nr. 32 „Dėl 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais).

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-09 nutarimas Nr. 1088 „Dėl 2009 metų privatizavimo fondo lėšų dalies skyrimo“.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

nuompinigių) atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitines ir kitas procedūras.

Sudarant Valstybės kontrolės metinę valstybinio audito programą, finansiniam (teisėtumo) auditui numatomos sisteminių tyrimų sritys, siekiant efektyviai panaudoti finansinio audito rezultatus veiklos audite ir parengti informaciją, reikalingą privalomoms išvadoms, teikiamoms Seimui.

Atliktos audito procedūros Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje nustatytose sisteminių tyrimų srityse:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas 2.1 ir 2.7 ekonominės klasifikacijos koduose;
- viešojo sektoriaus išlaidų optimizavimas (ministerijose);
- išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas.

Teisėtumo požiūriu vertinome valstybės biudžeto asignavimų poreikio 2010 metams planavimą.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų

Biudžeto sandaros įstatymas⁵ nustato, kad biudžetinių įstaigų pajamoms priskiriamos biudžetinių įstaigų, atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose, gaunamos lėšos, naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais šių įstaigų išlaidoms apmokėti ir kitiems įstaigos poreikiams, o specialioji programa yra veiklos, skirtos biudžetinės įstaigos misijai įgyvendinti, plano dalis, kuri finansuojama iš įmokėtų į valstybės biudžeto sąskaitas biudžetinių įstaigų pajamų, taip pat kitų įstatymais ir Vyriausybės nutarimais patvirtintų konkrečiam tikslui numatytų lėšų. Žemės ūkio ministerija pagal Laikino Bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo paramos ir mokėtinės restruktūrizavimo sumos administravimo ir kontrolės taisyklės⁶, Specialiosios žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (2007-12-06 įstatymo Nr. X-1354 redakcija), 2 str. 4 ir 13 d.

⁶ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006-10-30 įsakymas Nr. 3D-415 „Dėl laikinos bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo pagalbos administravimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 64–65 p.; 2006 m. vasario 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 320/2006, nustatantis laikiną Bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo schemą ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo.

paslaugų teikimo programos pajamoms nepagrįstai priskyrė baltojo cukraus gamintojų sumokėtas mokėtinas restruktūrizavimo sumas (laikiną restruktūrizavimo mokestį), skirtas restruktūrizavimo fondui kaupti ir priskiriamas į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tvarkomą valstybės išdo sąskaitą pervedamoms Europos žemės ūkio garantijų fondo lėšoms (Europos Sąjungos biudžeto įplaukoms). Minėtas pažeidimas nustatytas ir ankstesnio audito metu.

Suvestinėje Specialiosios žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programos (programos kodas 01.81) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009-12-31 ataskaitoje (formos Nr. 2 85 eil.), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009-12-31 ataskaitoje (formos Nr. 5 2 eil.) klaidingai nurodyta baltojo cukraus gamintojų sumokėta 25 183,4 tūkst. Lt mokėtina restruktūrizavimo suma (laikinas restruktūrizavimo mokestis).

Pagal Nekilnojamojo turto kadastro įstatymą⁷ nekilnojamojo turto kadastro objektais laikomi statiniai, kurių kadastriniai duomenys įrašomi į Nekilnojamojo turto kadastrą. Pagal Nekilnojamojo turto registro įstatymą⁸, statiniai registruojami Nekilnojamojo turto registre, kuriame į nekilnojamuosius daiktus registruojamos nuosavybės ir patikėjimo daiktinės teisės.

Ministerijai pavaldi įstaiga – Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis, nesivadovaudama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁹ 15 p. reikalavimu, įtraukė į ilgalaikio turto sąskaitą 013 „Kiti statiniai“ 14,1 tūkst. Lt vertės turtą, kurio kadastriniai matavimai neatlikti, jis Nekilnojamojo turto kadastru neįteisintas kaip statinys, be to, šis turtas, nuosavybės ir patikėjimo teisės į jį neįrašyti į Nekilnojamojo turto registrą.

Atkreipiame dėmesį, kad Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme¹⁰ nurodyta, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose.

Negalėjome nustatyti, ar šis apskaitoje užregistruotas turtas tikrai nuosavybės teise priklauso valstybei, o patikėjimo teise – Vilniaus augalų veislių tyrimo stočiai.

Buhalterinės apskaitos įstatyme¹¹ nustatyta, kad įrašai apskaitos registruose daromi tik pagal apskaitos dokumentus, turinčius minėto straipsnio 1 dalyje nurodytus rekvizitus. Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 22 p. nustatyta, kad ilgalaikis turtas apskaitoje turi būti registruojamas įsigijimo dokumentuose nurodyta verte.

⁷ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 1 d. 2 p.

⁸ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 9 str. 1 d. 2 p., 11 str. 1 d. 1 ir 2 p.

⁹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70.

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 15 str. 4 d.

¹¹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 13 str. 3 d.

Ministerijai pavaldžių įstaigų (Vilniaus ir Kauno augalų veislių tyrimo stočių) apskaitoje ilgalaikio turto sąskaitose 012 „Pastatai“ ir 013 „Kiti statiniai“ įregistruoti ankstesniaisiais metais įsigyti 4 657,3 tūkst. Lt vertės pastatai ir statiniai, nesant jų vertę pagrindžiančių įsigijimo dokumentų.

Negalėjome patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso (formos Nr. 1) 4 eilutės „Ilgalaikis materialusis turtas“, 52 eilutės „Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas ir 55 eilutės „Ilgalaikio turto fondas“ 4 stulpelyje „Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ nurodyta 198 938,3 tūkst. Lt vertė yra teisinga. Taip pat negalime patvirtinti, kad Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. gruodžio 31 d. apyskaita (forma Nr. 3) yra teisinga.

Ministerijai pavaldi įstaiga – Lietuvos valstybinis augalų veislių tyrimo centras su Vilniaus, Šilutės, Pasvalio, Rietavo, Plungės, Utenos, Kauno augalų veislių tyrimo stotimis 2007-05-23 sudarė sutartis dėl veislių ūkinio vertingumo tyrimų atlikimo. Stotys, atlikusios sutartyse numatytus tyrimus už 293,5 tūkst. Lt, nesudarė centrai apskaitos dokumentų, atliktų paslaugų vertės neištraukė į sąskaitas 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ debetą. Tai prieštarauja Buhalterinės apskaitos įstatymui¹², kad į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkinės operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų dydžio struktūros pasikeitimu, o visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais. Apskaitos dokumentai sudaromi ūkinės operacijos ir ūkinio įvykio metu arba jiems pasibaigus ar įvykus.

Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 308 p. nurodyta, kad pajamos registruojamos apskaitoje, jas uždirbus, t. y. pirkėjui perdavus prekes ir suteikus paslaugas. Prekių ir paslaugų pardavimo kaina kredituojama sąskaita 400 „Biudžetinių įstaigų pajamos“ ir debetuojama sąskaita 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“. Ministerijai pavaldžios įstaigos nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis, nes apskaitoje neužregistravo įvykusių ūkinių operacijų, gavusios į atsiskaitomasias sąskaitas banke iš Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro 293,5 tūkst. Lt sumas už atliktus veislių ūkinio vertingumo tyrimus, atliko atitinkamus buhalterinius įrašus apskaitos registruose: debetavo sąskaitą 111 „Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas“ ir kreditavo sąskaitą 400 „Biudžetinių įstaigų pajamos“ 293,5 tūkst. Lt suma. Tokia sąskaitų korespondencija (D-111, K-400) klaidinga ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėse nenustatyta.

Ministerijai pavaldžios įstaigos nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis, nes apskaitoje neužregistravo įvykusių ūkinių operacijų, todėl negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso (formos Nr. 1)

¹² Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 6 str. 2 d. ir 12 str. 1 d.

38 eilutės „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ „Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ nurodyta 39 890,1 tūkst. Lt vertė yra teisinga.

2. Dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą¹³ biudžetinių įstaigų pajamų viršplaninės įmokos į biudžetą, taip pat nepanaudotos įmokos į biudžetą, skirtos specialiosioms programoms finansuoti, einamaisiais biudžetinėmis metais arba perkeltos į kitus biudžetinius metus bei negražintos nepanaudotų asignavimų sumos baigiamiems statybų objektams finansuoti paliekamos asignavimų valdytojams ir gali būti naudojamos viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas.

Žemės ūkio ministerija 2009 metais patvirtino patikslintą Specialiosios valstybės rezervo tvarkymo programos asignavimų planą 8 541,0 tūkst. Lt, t.y. pridėdama 1 369,4 tūkst. Lt ankstesniais metais nepanaudotą šiai programai skirtų asignavimų sumą, kurios nebuvo galima perkelti ir naudoti.

Ministerija 2009 metais patvirtino patikslintą Specialiosios kaimo rėmimo programos asignavimų planą – 2 754,9 tūkst. Lt. Išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos¹⁴ nustatyta, kad šios programos nepanaudotų įmokų į biudžetą likutis 2008 m. gruodžio 31 d. 2 582,3 tūkst. Lt. Ministerija Specialiosios kaimo rėmimo programos asignavimų plane nurodė 172,6 tūkst. Lt didesnę sumą nei turėjo nepanaudotų įmokų į biudžetą likutį.

Vilniaus augalų veislių tyrimų stočiai pagal valstybinės žemės panaudos 2006-08-30 sutartį Nr. K01/2006-1066 su Vilniaus apskrities viršininko administracija perduotas valstybinės žemės sklypas. Sutarties 3 punkte numatyta, kad suteikiamo žemės sklypo pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis ir ūkinės veiklos būdas yra žemės ūkio paskirties žemė: specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių. Stotis šiame žemės sklype esančios asfaltuotos aikštelės, nesivadovaudama Nekilnojamojo turto registro įstatymu¹⁵, Nekilnojamojo turto registre neįregistravo. Vilniaus augalų veislių tyrimų stoties direktoriaus 2008-06-01 sudaryta sutartis dėl šios asfaltuotos aikštelės suteikimo vairavimo mokymo paslaugas teikiančiai privačiai bendrovei neatitinka Žemės įstatymo¹⁶ nustatytos valstybinės žemės nuomos tvarkos, pagal kurią stotis valstybinės žemės nuomoti negali.

¹³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 14 str. 2 d.

¹⁴ Išvada dėl Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos 2009-10-01 Nr. FA-P-700-1-79

¹⁵ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 9 str. 1 d. 2 p.

¹⁶ Lietuvos Respublikos žemės įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 2 d., 8 str. 7 d., 9 str. 1 d., 21 str. 1 p., 30 str. 1 ir 2 d.

Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis nesivadovaudama teisės aktais išnuomojo Nekilnojamojo turto registre neįregistruotą asfaltuotą aikštelę.

Vilniaus augalų veislių tyrimų stoties direktoriaus 2008-06-01 sudarytos sutarties su vairavimo mokymo paslaugas teikiančia privačia bendrove pakeitimo 1 punkte nurodyta, kad nuomotojas perduoda nuomininkui nuomos teise 3 400 kv. metrų garantinio remonto korpuso dalį. Audito metu nustatyta, kad pagal sutartį stotis perdavė nuomininkui nuomos teise 21,71 kv. m. ploto negyvenamųjų patalpų (garantinio remonto korpuso dalį). Stotis pažeidė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 str. 2d. ir Vyriausybės nutarimo¹⁷ reikalavimus, nes patalpas išnuomojo ne viešo konkurso būdu ir neapskaičiavo nuompinigių dydžio pagal Nuompinigių už valstybės materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisykles¹⁸.

Audito metu sutartis nutraukta.

Kauno augalų veislių tyrimo stotis pagal sutartis (2008-10-21 Nr. S-08/10-1, 2008-10-22 Nr. S-08/10-2, 2007-05-25 Nr. S-76, 2002-10-17 Nr. 06-116, 2009-12-28 Nr. F7-78) išnuomojo 1815,15 kv. m. ploto negyvenamųjų patalpų. Stotis, skaičiuodama nuomos mokesčių, nesivadovavo tuo metu galiojusios Nuompinigių už valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomą tvarkos 5 punktu ir klaidingai apskaičiavo vieno kv. m. nuompinigių dydį.

Kauno augalų veislių tyrimo stotis pagal sutartis (2006-08-01 Nr. 07/5106 ir 2006-08-01 Nr. 07/4106) išnuomojo fiziniams asmenims gyvenamąsias patalpas (Kauno r. sav. Muniškių k. Dvaro g. 14–3 ir K. Zaleskienės g. 2–1). Patikrinus nustatyta, kad sutartys sudarytos su asmenimis, kurie 2006–2009 metais įstaigoje nedirbo. Gyvenamosios patalpos Kauno r. sav. Muniškių k. išnuomos pažeidžiant Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo¹⁹ ir Vyriausybės nutarimo²⁰ reikalavimus, nes patalpos išnuomos ne viešo konkurso būdu ir už ne pagal Nuompinigių už valstybės materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisykles²¹ apskaičiuotą nuompinigių sumą, ne nekilnojamojo turto nuomos rinkos kaina, nesivadovaujant teisės aktuose nustatytais aiškiais kriterijais, kurie leistų nustatyti sprendimų dėl gyvenamųjų patalpų nuomos tikslingumą ir naudą visuomenės interesams. Stoties patikėjimo teise valdomos gyvenamosios patalpos Kauno r. sav. Muniškių k., naudojamos ir disponuojama jomis

¹⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimas Nr. 1524 „Dėl valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“ (su vėlesniais pakeitimais), 3.3 p.

¹⁸ Lietuvos Respublikos aplinkos ir Lietuvos Respublikos finansų ministrų 2007-06-07 įsakymas Nr. D1-322/1K-206 „Dėl Nuompinigių už valstybės materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ (2009-04-10 įsakymo Nr. D1-159/1K-097 redakcija).

¹⁹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 14 str. 2 d.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimas Nr. 1524 „Dėl valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“ (su vėlesniais pakeitimais), 3.3 p.

²¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ir Lietuvos Respublikos finansų ministrų 2007-06-07 įsakymas Nr. D1-322/1K-206 „Dėl Nuompinigių už valstybės materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.

nesivadovaujant Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 8¹ str. 1 ir 2 p. numatytais visuomeninės naudos ir efektyvumo principais.

Kauno ir Vilniaus augalų veislių tyrimo stotys patikėjimo teise valdomas gyvenamąsias ir negyvenamąsias patalpas išnuomojo nesivadovaudamos valstybės turto nuomą reglamentuojančiais teisės aktais.

Vyriausybės nutarimu²² patvirtintas Kauno augalų veislių tyrimo stoties naudojamas žemės sklypo plotas – 254,78 ha, tačiau užbalansinėje sąskaitoje apskaityta tik 3,026 ha. Žemės sklypai, reikalingi pastatams ir atlikti įvairius žemės ūkio augalų rūšių veislių ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos sąlygoms tyrimus, naudojami nesivadovaujant Valstybinės žemės suteikimo naudotis tvarkos²³ reikalavimais, nesudarius valstybinės žemės panaudos sutarties.

Biudžeto sandaros įstatyme²⁴ nurodyta, kad biudžeto asignavimų valdytojas privalo nustatyti ir tvirtinti pavaldžių biudžetinių įstaigų programas, jų sąmatas, Biudžetinių įstaigų įstatyme²⁵ numatyta, kad biudžetinės įstaigos finansuojamos iš valstybės biudžeto pagal asignavimų valdytojų patvirtintas sąmatas, laikantis Finansų ministerijos nustatytų finansavimo taisyklių ir išdo procedūrų. Vadovaujantis Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis²⁶, asignavimų valdytojai, organizuodami programų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, vykdymą, turi teisę Viešųjų pirkimų įstatymo²⁷ nustatyta tvarka iš įmonių, įstaigų ir organizacijų pirkti tas paslaugas ir darbus, kurie nepriskirti asignavimų valdytojo ar jam pavaldžių biudžetinių įstaigų funkcijoms. Žemės ūkio ministerija šių teisės aktų nesilaikė ir iš jai pavaldžios biudžetinės įstaigos – Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro, iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programos (66.01) lėšų 2009 metais supaprastinto atviro konkurso būdu pagal sutartis (2007-08-30 Nr. 8P-702 ir 2008-11-27 Nr. 8P-464) papildomai įsigijo paslaugų už 83,3 tūkst. Lt.

Vyriausybės nutarimu²⁸ už ūkių apskaitos duomenų tinklo kūrimą ir plėtojimą atsakinga paskirta ministerija. Vertinant Specialiosios kaimo rėmimo programos (01.29) lėšų pervedimo finansuojamas priemones vykdančioms subjektams tvarką, Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimo programos (01.33) lėšų pervedimo ūkių apskaitos duomenų tinklo kūrimo ir įgyvendinimo darbams tvarką nustatyta, kad ministerija lėšas šiems darbams vykdyti VŠĮ Lietuvos

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-08-13 nutarimas Nr. 1026 (2008-06-05 nutarimo Nr. 564 redakcija), 2 priedas.

²³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-11-13 nutarimas Nr. 1428 „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“ (2009-06-10 nutarimo Nr. 629 redakcija).

²⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 1 d. 3 p.,

²⁵ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas (1995-12-05 įstatymo Nr. I-1113 redakcija), 7 str.

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (2008-07-09 nutarimo Nr. 720 redakcija).

²⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 14 str. 2 d.

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-18 nutarimas Nr. 435 „Dėl žemės ūkio produkcijos gamintojų veiklos rezultatų tyrimų ir ūkių apskaitos duomenų tinklo kūrimo“, 1 p.

žemės ūkio konsultavimo tarnybai perveda nesilaikydama teisės aktų reikalavimų. Biudžeto sandaros įstatyme²⁹ numatyta galimybė skirti valstybės biudžeto lėšas tik pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms, o kitiems subjektams – tik tiems, kurie vykdo viešojo administravimo funkcijas. Audito metu nenustatyta, kad VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba vykdo kokias nors Viešojo administravimo įstatymo 5 str. numatytas viešojo administravimo funkcijas. Vadovaujantis Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 81 p., asignavimų valdytojai, organizuodami programų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, vykdymą, turi teisę Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka iš įmonių, įstaigų ir organizacijų pirkti paslaugas ir darbus, nepriskirtus asignavimų valdytojo ar jam pavaldžių biudžetinių įstaigų funkcijoms. Asignavimų valdytojai su įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis atsiskaito iš asignavimų valdytojams patvirtintų asignavimų už faktiškai atliktus darbus ir paslaugas, numatytus sutartyse. Ministerija šiais teisės aktais nesivadovavo ir 2009 metais ūkių apskaitos duomenų tinklo kūrimo ir įgyvendinimo darbų vykdymui VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai pervedė 1 360,0 tūkst. Lt.

Lietuvos valstybinis augalų veislių tyrimo centras iš Vilniaus, Šilutės, Pasvalio, Rietavo, Plungės, Utenos, Kauno augalų veislių tyrimo stočių nupirko 2009 metais augalų veislių ūkinio vertingumo tyrimų paslaugų už 293,5 tūkst. Lt, netaikydamas nė vieno Viešųjų pirkimų įstatyme³⁰ numatyto pirkimo būdo.

Ministerija 2009 metais pagal pateiktas PVM sąskaitas faktūras iki balandžio 23 dienos apmokėjo 93,2 tūkst. Lt iš 2.2.1.1.1.6 „Transporto išlaikymas“ išlaidų automobilių remonto paslaugas teikiančiai privačiai bendrovei, pasibaigus sutarties galiojimo terminui. Nesant sutarties, PVM sąskaitų faktūrų apmokėjimas – nepakankamas apskaitos dokumentas pagrįsti ūkinę operaciją, todėl ministerija pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymą³¹. Pasirinkdama šį automobilių remonto paslaugos teikėją, ministerija nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymu³² ir pirkimą atliko netaikydama nė vieno ministerijos viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklėse numatytų būdų³³.

Ministerija, nesivadovaudama teisės aktų reikalavimais, padarė 93,2 tūkst. Lt išlaidų.

Audito metu vertintas ministerijos administracinio pastato Gedimino pr. 19/Lelevelio g. 6 rekonstrukcijos darbų 2006–2009 m. vykdymas pagal parengtą valstybės investicijų projektą, kuriame numatyta jo vertė – 22,3 mln. Lt.

²⁹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (2007-12-06 įstatymo Nr. X-1354 redakcija), 2 str. 1 d. ir 5 str. 1 d. 1 p.

³⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 14 str. 2 d.

³¹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 12 str. 1 d.

³² Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (2008-07-03 įstatymo Nr. X-1673 redakcija), 85 straipsnis.

³³ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008-09-15 įsakymas Nr. 3D-502 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių patvirtinimo“.

Pagal ministerijos viešojo pirkimo komisijos 2006-08-02 posėdžio protokolu Nr. 2VP-100(21.4) patvirtintų Supaprastinto atviro konkurso sąlygų 4.1.4 punktą, tiekėjai kaip pasiūlymo visumos dalį turėjo pateikti darbų lokalines sąmatas, parengtas pagal rekonstrukcijos darbų projektą ir darbų kiekių ir medžiagų poreikio žiniaraštį. Šių sąlygų 10.1 punkte numatyta, kad su laimėtoju pripažintu tiekėju sutartis bus sudaryta pagal jo pasiūlyme nustatytas sąlygas. Ministerijos 2006-10-26 sudarytos statybos rangos sutarties Nr. 8P-504 pirkimo dokumentuose tiekėjo pasiūlymui priskirtų darbų tiekėjo pateiktų lokalinių sąmatų, darbų kiekių ir medžiagų poreikio žiniaraščių nenurodė kaip sutarties dalies, o tai neatitinka tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo³⁴, kad sudarant pirkimo sutartį negali būti keičiama pirkimo dokumentuose ir pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos.

Viešųjų pirkimų įstatyme³⁵ numatyta, kad pirkimo sutartyje turi būti numatyta kaina arba kainodaros taisyklės, tačiau nesilaikant šios nuostatos statybos rangos sutarties Nr. 8P-504 11 skyriuje nenumatyta, pagal kokius įkainius turi būti skaičiuojami atlikti projekte nenumatyti ir tiekėjo pasiūlyme neįkainoti statybos darbai ir užsakovo rezervo atliekami darbai.

Viešųjų pirkimų įstatyme³⁶ numatyta, kad pirkimo sutartyje turi būti numatyta, kad pirkimo sutarties sąlygos negali būti keičiamos, tačiau nesilaikant šios nuostatos statybos rangos sutarties Nr. 8P-504 priedo Nr. 1 11 skyriuje buvo numatytas ir ministerijos faktiškai vykdytas statybos rangos sutarties sudėtine dalimi laikomo projekto keitimas.

Parengtam ir koreguotam techniniam darbo projektui gauta teisės aktais numatytos ekspertizės teigiama išvada, tačiau ministerija (tuometinis valstybės sekretorius Vidmantas Kanopa ir Ūkio skyriaus vedėjas Ramūnas Indrišiūnas) rekonstrukcijos metu be būtinų, objektyvių ir aiškiai suprantamų priežasčių, kurios priklauso ir nuo netinkamų ministerijos atsakingų darbuotojų veiksmų rengiant rekonstrukcijos projektą, pakeitė nuomonę dėl rekonstruojamo pastato projektinių sprendimų, inicijavo 2 papildomus projekto keitimus ir pirminiame projekte nenumatytų rekonstrukcijos darbų pirkimus, kuriuos vykdant:

1. ministerija (tuometinis viešųjų pirkimų komisijos pirmininkas Kazys Sivickis) nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo³⁷:

1.1. papildomų rekonstrukcijos darbų pirkimo metu (2007-06-15 sutartis Nr. 8P-539 ir 2007-11-16 sutartis Nr. 8P-822) ministerija nepagrįstai pasirinko neskelbiamų supaprastintų derybų, kviečiant vienintelį tiekėją (rekonstrukcijos darbus jau atliekantį rangovą) pirkimo būdą. Auditorių vertinimu, sutartyse numatytus papildomus rekonstrukcijos darbus galėjo atlikti ir kitos statybos

³⁴ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija), 18 str. 3 d.

³⁵ Ten pat, 18 str. 6 d. 3 p.

³⁶ Ten pat, 18 str. 6 d. 11 p.

³⁷ Ten pat, 86 str. 7 d. 3 p. ir 11 d. 1 p.

darbus vykdančios bendrovės, be to, ministerija pasirinkdama šį pirkimo būdą rėmėsi jos pačios parengtos ir prie pirkimo dokumentų pridėtos statybos rangos sutarties nuostatomis;

1.2. antro papildomo rekonstrukcijos darbų pirkimo metu (2007-11-16 sutartis Nr. 8P-822) neskelbiamų derybų būdą kviečiant vienintelį tiekėją (darbus jau atliekantį rangovą), ministerija nepagrįstai pasirinko pagal nuostatas, leidžiančias pirkti papildomus darbus neviršijant 15 procentų pradinės pirkimo sutarties kainos. Pradinės statybos rangos sutarties (2006-10-26 Nr. 8P-504) kaina – 21 985,9 tūkst. Lt su PVM, papildomi darbai nupirkti už 5 022,0 tūkst. Lt su PVM, tai sudaro 22,9 proc.

2. Ministerijai ypač padidėjo rekonstrukcijos darbų kaina:

2.1. teko pirkti papildomus 63,7 tūkst. Lt su PVM vertės projektavimo darbus;

2.2. dėl šildymo-vėsinimo sistemos pakeitimų, ministerija rangovui turėjo papildomai sumokėti 2 189,2 tūkst. Lt su PVM.

Pažymėtina, kad ministerija papildomus 13 939,2 tūkst. Lt su PVM vertės statybos darbus (daugiau kaip 50 proc. visų atliktų pastato rekonstrukcijos darbų vertės) nupirko neskelbiamų derybų būdu, tik iš vienintelio tiekėjo (darbus jau atliekančio rangovo).

Ministerija rekonstrukcijos metu viršijo (planuota darbų už 22,3 mln. Lt, išleista 27,5 mln. Lt su PVM) valstybės investicijų projekte numatytas lėšas, tačiau šis projektas neužbaigtas, nes atlikta tik apie 50 proc. rekonstrukcijos darbų. Tuometinio ministerijos valstybės sekretoriaus Vidmanto Kanopos ir Ūkio skyriaus vedėjo Ramūno Indrišiūno sprendimu rekonstrukcijos darbai buvo atliekami tik pastate, esančiame J. Lelevelio g. 6. Valstybės investicijų projekte ir sutartyse su rangovu numatyti rekonstrukcijos darbai pastate, esančiame Gedimino pr. 19 neatlikti, todėl valstybės biudžeto lėšos panaudotos neracionaliai.

Ministerijos atsakingi darbuotojai, kurie, auditorių nuomone netinkamai vykdė savo pareigas pastato rekonstrukcijos metu, šiuo metu ministerijoje nedirba.

3. Kiti pastebėjimai

Atlikus sisteminių tyrimų srities (specialiųjų programų pajamų) audito procedūras nustatyta, kad ministerijai pavaldžių įstaigų vadovai įsakymais tvirtina realizuojamos produkcijos kainas. Audito metu nustatyta, kad ministerijai pavaldžios įstaigos 2009 metais už realizuotą tyrimų tikslams pagamintą produkciją (parduotą žuvį, skerdieną, grūdus, daržoves) gavo 3 328,4 tūkst. Lt pajamų. Šiuo metu galiojanti Nereikalingo arba netinkamo naudoti valstybės ir savivaldybių turto pardavimo viešuosiuose prekių aukcionuose tvarka³⁸ realizuojamai žemės ūkio produkcijai

³⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-09 nutarimas Nr. 531 „Dėl nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto pardavimo viešuose prekių aukcionuose tvarkos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

nepritaikyta, todėl biudžetinių įstaigų pagamintos žemės ūkio produkcijos pardavimo procesas neskaidrus. Mūsų nuomone ministerijai tikslinga inicijuoti teisės aktų, reglamentuojančių žemės ūkio produkcijos realizavimą, priėmimą.

Apie audito metu nustatytas kitas klaidas, neatitikimus, teisės aktų pažeidimus ir vidaus kontrolės (veiklos) trūkumus, kurie neturėjo reikšmingos įtakos auditorių nuomonei, tačiau turėjo būti ištaisyti, Žemės ūkio ministerijos, jai pavaldžių įstaigų ir VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro vadovai informuoti Valstybės kontrolės raštais (žr. 1 priedą). Iki audito pabaigos neištaisytas rekomendacijas pateikiame rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 2 priedą).

Patikrinus ministerijos tarnybinių lengvųjų automobilių kuro nurašymą, įvertinus šių automobilių naudojimo teisėtumą ir kelionės lapuose pateiktų duomenų teisingumą, nustatyta neatitikimų. Ne visi automobiliai paženklinėti ministerijos pavadinimu ir (ar) logotipu; kelionės lapuose daug taisymų, kurie atlikti nesivadovaujant Buhalterinės apskaitos įstatymo³⁹ reikalavimais; kelionės lapuose nurodytos kelionės už Vilniaus rajono ribų nepagrįstos atitinkamais tarnybinių komandiruočių įsakymais; administracinio pastato rekonstrukcijos metu Ūkio skyriaus vedėjas Ramūnas Indrišiūnas tarnybinių lengvųjų automobilių naudotojams (įskaitant vadovybę) nustatė tarnybinių automobilių stovėjimo vietas prie gyvenamųjų namų įvairiose Vilniaus miesto ir rajono vietose; nustatyti atvejai, kai pagal kelionės lapų duomenis į automobilius buvo įpilta kuro daugiau, negu įmanoma pagal automobilių techninius duomenis.

Pažymėtina, kad po audito procedūrų ministerija atliko tarnybinių patikrinimą. Ministerijos kancleris 2010 m. balandžio 28 d. potvarkiu Nr. 4D-56 pavedė Ūkio ir Buhalterinės apskaitos skyriams susigražinti pinigus iš klaidingai kelionių lapus pildžiusių asmenų. Pinigai iki 2010 m. gegužės 11 d. pervesti į atsiskaitomąją sąskaitą banke.

4. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas

Audito metu atlikus procedūras nustatyta, kad ministerijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai apskaitant lėšas ir turta ir sudarant finansinę atskaitomybę rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

³⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 18 str. 3 d.

5. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus, ministerijai rekomenduojame:

1. ištaisyti nustatytus buhalterinės apskaitos pažeidimus, išanalizuoti likučius pagal kiekvieną buhalterinę sąskaitą, įvertinti, pripažinti juos ir naujojo plano registravimo sąskaitose užregistruoti patikslintus pradinius likučius;

2. užtikrinti, kad Ministerijos pavaldžios įstaigos – Vilniaus augalų veislių tyrimo stoties apskaitoje užregistruotas 14,1 tūkst. Lt vertės statinys būtų įregistruotas Nekilnojamojo turto registre;

3. ministerijai pavaldžias biudžetines įstaigas finansuoti pagal programų sąmatas;

4. darbus ir paslaugas, kurie nepriskirti ministerijos ir jos pavaldžių įstaigų funkcijoms, įsigyti Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka;

5. užtikrinti, kad gyvenamosios patalpos būtų valdomos ir naudojamos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir spręsti dėl šio turto perdavimo Kauno rajono savivaldybei.

1-ojo audito departamento direktorė

Vita Jurkevičienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Aina Aleškevičienė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės
 ūkio ministerijoje atlikto valstybinio
 finansinio (teisėtumo) audito
 rezultatų“
 1 priedas

Audituojamam subjektui pateikti Valstybės kontrolės raštai

Eil. Nr.	Adresatas	Valstybės kontrolės raštas	
		data ir Nr.	antraštė
1	2	3	4
1.	Žemės ūkio ministerija	2010-10-08 Nr. S-(10-1.10.1)-2160	Dėl paramos veislininkystei skirtų lėšų panaudojimo
2.	Žemės ūkio ministerija	2009-12-24 Nr. S-(10-1.10.1)-2747	Dėl tarpinių audito rezultatų
3.	Žemės ūkio ministerija	2010-05-13 Nr. S-(10-1202)-1080	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų
4.	Žuvininkystės departamentas prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (pavaldi įstaiga)	2010-05-11 Nr. S-(10-1202)-1024	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų
5.	Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis (pavaldi įstaiga)	2010-05-11 Nr. S-(10-1202)-1025	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų
6.	Kauno augalų veislių tyrimo stotis (pavaldi įstaiga)	2010-05-11 Nr. S-(10-1202)-1026	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų
7.	VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras	2010-05-11 Nr. S-(10-1202)-1023	Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų

Šaltinis – Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijoje atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eil. Nr. ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Ištaisyti nustatytus buhalterinės apskaitos pažeidimus, išanalizuoti likučius pagal kiekvieną buhalterinę sąskaitą, įvertinti, pripažinti juos ir naujojo plano registravimo sąskaitose užregistruoti patikslintus pradinis likučius.	Žemės ūkio ministerija	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Keliant buhalterinės apskaitos sąskaitų likučius pagal seną sąskaitų planą į viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas, likučiai bus peržiūrėti, išanalizuoti pagal kiekvieną sąskaitą. Neatitikimai bus patikslinti. Šiuo metu ŽŪM yra atliekamas Finansų valdymo ir apskaitos informacinės sistemos (FVAIS) standartinio diegimo projektas, parengtas ir patvirtintas Projekto vykdymo reglamentas ir pagal patvirtintą darbų atlikimo grafiką vykdomi atskirų apskaitos procesų diegimo darbai. Projekto vykdymas numatytas 2010-2011 metais.	2011-06-01 Atsakingas asmuo R. Daktariūnienė.
2.	Užtikrinti, kad Ministerijos pavaldžios įstaigos – Vilniaus augalų veislių tyrimo stoties apskaitoje užregistruotas 14,1 tūkst. Lt vertės statinys būtų įregistruotas Nekilnojamojo turto registre.	Žemės ūkio ministerija	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Gavus lėšas, jos bus skirtos Vilniaus AVTS ir bus kontroliuojama, ar	2010-12-31 Atsakingi asmenys – ŽŪM G. Buitkienė ir A. Gustas, Vilniaus AVTS

			atlikta turto registracija registru centre.	direktorius V. Mačiolis.
3.	Ministerijai pavaldžias biudžetines įstaigas finansuoti pagal programų sąmatas.	Žemės ūkio ministerija	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Visos ministerijai pavaldžios biudžetinės įstaigos finansuojamos pagal programų sąmatas. Audito ataskaitoje nurodytos Programos "Leader" ir žemdirbių mokymo metodikos centro vykdomos sutartys yra tęstinės. Pasibaigus jų vykdymo terminui, naujos sutartys bus sudaromos pagal audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas - konkurso būdu vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimais.	2010-12-31 Atsakingas asmuo A. Burlėga
4.	Darbus ir paslaugas, kurie nepriskirti Ministerijos ir jos pavaldžių įstaigų funkcijoms, įsigyti Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.	Žemės ūkio ministerija	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba atlieka viešojo administravimo funkcijas, tik tos funkcijos nėra pavestos įstatymais tiesiogiai. Pašalinti šį trūkumą, bus galima tada, kai ŪADT darbai kaip viešojo administravimo funkcija bus pavesti Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai. 2009 m. spalio mėn. Seimui pateiktas Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio	2010-12-31 Kai Seime bus priimtas Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 2, 4, 5, 7, 8, 9, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas. Atsakingas asmuo L. Lapinskas.

			ir kaimo plėtos įstatymo 2, 4, 5, 7, 8, 9, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas. Projektu papildomas įstatymo 13 straipsnis, siekiant įstatymiškai nustatyti Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos funkcijas.	
5.	Užtikrinti, kad gyvenamosios patalpos būtų valdomos ir naudojamos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir spręsti dėl šio turto perdavimo Kauno rajono savivaldybei.	Žemės ūkio ministerija	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Bus paruoštas LRV nutarimo projektas dėl patalpų perdavimo Kauno rajono savivaldybei.	2010-12-31 Atsakingas asmuo A.Gustas.
6.	Svarstyti galimybę dėl asfaltuotos aikštelės įregistravimo nekilnojamojo turto registre.	Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Gavus lėšas bus papildomai tvarkomas turto įregistravimas registrų centre.	2010-12-31 Atsakingas asmuo direktorius V. Mačiolis.
7.	Ilgalaikį materialųjį turtą nuomoti vadovaujantis teisės aktais nustatyta tvarka.	Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: 2010-04-30 sudaryta nauja nuomos sutartis. Turtas išnuomotas gavus Žemės ūkio ir Aplinkos ministerijų leidimus. Nuomos mokestis paskaičiuotas vadovaujantis LR. aplinkos ministro ir finansų ministro 2007 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. D1-322/1K-206 „Dėl nuompinigių už valstybės materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.	-

8.	Užtikrinti, kad įstaigos buhalterinė apskaita būtų tvarkoma vadovaujantis biudžetinių įstaigų apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.	Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Buhalterinė apskaita tvarkoma vadovaujantis biudžetinių įstaigų apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais. 2010 metais apskaita pradėta tvarkyti vadovaujantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS).	2010-12-31 Atsakingi asmenys – direktorius V. Mačiolis, vyriausioji finansininkė Č. Dmitrijeva.
9.	Užtikrinti tinkamą vyresniosios finansininkės ir kasininkės pareigų atskyrimą, visiškos materialinės atsakomybės sutartį sudarant su kasininku.	Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Bus sudaryta visiškos materialinės atsakomybės sutartis su kasininku Leokadija Dabravolskiene.	2010-06-01 Atsakingas asmuo direktorius V. Mačiolis.
10.	Užtikrinti, kad būtų apskaitomas tik Nekilnojamojo turto registre registruotas nekilnojamas turtas bei svarstyti galimybę dėl statinio įregistravimo.	Vilniaus augalų veislių tyrimo stotis	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Gavus lėšas bus kreipiamasi į registru centą dėl statinio įregistravimo.	2010-12-31
11.	Užtikrinti, kad įstaigos buhalterinė apskaita būtų tvarkoma vadovaujantis biudžetinių įstaigų apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.	Kauno augalų veislių tyrimo stotis	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: 2010 metais apskaita pradėta tvarkyti vadovaujantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS).	2010-12-31 Atsakingas asmuo vyriausioji finansininkė R. Formulevičiūtė.

12.	Kreiptis į žemės valdytoją dėl žemės sklypų naudojimo panaudos sutarčių sudarymo ir šią žemę apskaityti.	Kauno auginamų augalų veislių tyrimo stotis	a) Rekomendacijos įgyvendinimas: - Bus įgyvendinta. b) Rekomendacijos įgyvendinimo priemonė: Gavus papildomą finansavimą atlikti geodeziniam matavimams, bus sudarytos panaudos sutartys ir atlikta teisinė registracija. Atlikus teisinę registraciją žemė bus įtraukta į apskaitą.	2011-12-31 Atsakingas asmuo remonto ir ūkio reikalų vyr. Specialistas V. Bičkauskas.
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Vidaus veiklos audito skyriaus vedėja Romualda Litvinovaitė tel. (8 5) 239 1215, el. p. Roma@zum.lt (Kontaktinė informacija)</p>				
<p>Plano sudarymo paaiškinimas: 1–3 lentelės stulpelius užpildo auditorius. Prireikus lentelė gali būti papildyta stulpeliu – pastebėjimas ar išvada; 4–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas. Nurodomas atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą.</p>				